

Když si znovu procházím příspěvky, které jsme pro vás do říjnového Zálesí připravili, honí se mi hlavou jedno slovo - tradice. Jako by spojovalo valnou část témat článků, jenž na vás čekají. Tak například: tématem měsíce je Medova vila s důstojně obnoveným prostranstvím, jemuž dominuje zrestaurovaná socha Tomáše Garrigua Masaryka. První československý prezident tradičně zůstává symbolem demokracie a tradičně na něj vzpomínáme právě v říjnu, případně v listopadu. Od skautů se zase více dozvídáme o tradici společenské události - Vřesnické nakládačky, Spolek přátel Krasoňova pokračuje v tradičních setkávání, tradičně vás zveme do muzea, knihovny, kina nebo divadla, informujeme vás o podpoře spolků a organizací, které mají v našem městě tradici, nebo pokračujeme v příspěvcích z historie, které navazují na již tradiční rubriky Zálesí. Tradice máme prostě všichni rádi, možná hlavně proto, že v nás vzbuzují určitý pocit jistoty v přirozeně „nejistém“ životě a světě. Přesto si někdy musíme dávat pozor na to, aby se z krásné tradice nestal jakýsi vyprázdněný zvyk, který nás vlastně už ani netěší, ani jinak neobohacuje, nebo třeba ztratil smysl. Druhým extrémem je pak úplné bourání tradic s vírou, že vše nové je dobré. V Zálesí se snažíme hledat kompromis a budeme ho hledat i nadále. A vám přejeme, abyste si v říjnu užívali tradičně barevný podzim i tradiční události, ale přesto si našli něco nového, co říjen roku 2020 udělá přece jen něčím netradičním a díky tomu nezapomenutelným.

Aneta Slavíková

Odkaz první republiky.....	2-4
Co se děje v knihovně.....	5
Rozhovor mezi knihami	6
Čtení ke kávě	7
Exponát měsíce.....	8
Aktuálně z muzea	9,10
Přírodní bohatství:	
Rybí encyklopedie – amur bílý	11,12
Ohlédnutí do historie:	
Střípky z dějin Humpolecka	13-15
Co se psalo v Zálesí před 90 lety.....	16
Kalendárium	17
Z archivu	18
Vzpomínka: Jan Auerhan	19
Aktuálně:	
Skautské středisko Orlik.....	20,21
Kulturní a společenské dění:	
Kulturní kalendář na říjen	22
Spolek přátel Krasoňova	23
Oslava seniorů	24
Do kina	26
Policie informuje	27
Sport:	
Zimní stadion v novém.....	28
Fotbalový stadion v novém	29
Stolní tenis	29
Národní házená.....	30
Z rodinné a společenské kroniky.....	31

ZÁLESÍ – humpolecký zpravodaj na měsíc říjen 2020

ročník 57, vydalo Městské kulturní a informační středisko v Humpolci, Havlíčkově náměstí 91.

Redaktorka: Mgr. Aneta Slavíková

Redakční rada: Marcela Kubičková, Mgr. Aneta Slavíková, Ludmila Trnková, Dagmar Kluchová, Linda Sýkorová

Sazba: Michal Novák

Kontakt: e-mail: zalesi@infohumpolec.cz,

tel: 734 421 364

Záříjové vydání měsíčníku Zálesí vychází 30. září 2020.

Uzávěrka materiálů pro listopadové vydání je 15. října 2020.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí, za obsahovou správnost příspěvků ručí autoři a za uskutečnění plánovaných programů ručí pořadatelé. Názory v uváděných příspěvcích se nemusí shodovat s názory redakce. Měsíčník vychází nákladem 600 kusů pod registračním číslem Okresního úřadu v Pelhřimově MK ČRE11389.

Tisk: MHA, s.r.o., Školní 511, Humpolec.

Cena výtisku: 20 Kč.

DOKONALÝ PÁR: MEDOVA VILA A TATÍČEK MASARYK PATŘÍ K SOBĚ, STEJNĚ JAKO PATŘÍ K HUMPOLCI

Není nic neobvyklého, že někteří Humpolečtí ku příležitosti oslav Dne vzniku samostatného československého státu (28. října) nebo i Dne boje za svobodu a demokracii (17. listopadu) chodí zapálit svíčku k bronzové soše našeho prvního prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka na Tyršově náměstí. Prostranství před Medovou vilou od významného českého architekta Josefa Gočára a především tedy samotná socha „tatíčka Masaryka“, která místu dominuje, se totiž pro obyvatele Humpolce přirozeně stalo jakýmsi symbolem demokracie a svobody. Socha si během své historie prošla několika vyunucenými deinstalacemi z politických důvodů. Vždy se ale vrátila, a to zpravidla díky úsilí a péči místních a samozřejmě i díky souhře šťastných okolností. Letos poprvé byl humpolecký tatíček deinstalován s dobrým úmyslem. Město Humpolec vzpomnělo na 170. výročí narození prvního československého prezidenta a jako dárek nadělilo jeho sochařskému ztvárnění jak restaurátorskou péči v brněnském ateliéru, tak i revitalizaci parčíku před Medovou vilou.

Místo zahrady park se sochou prezidenta

Právě Medova vila je jedním z významných humpoleckých architektonických klenotů, respektive architektonických klenotů vůbec - od roku 1958 je památkově chráněna. Autorem funkcionalistické stavby je český architekt Josef Gočár, někdy tak bývá označována jako Gočárova vila. Projekt pochází z roku 1933, o rok později se vila začala stavět, a to na pozemku trojúhelníkovitého tvaru. V jeho užší části je situována zahrada, širší část zabírá samotná budova. Hlavní vchod je od Tyršova náměstí. Třípodlažní stavbu tvoří železobetonové a zděné konstrukce, hladká bílá omítka je v kontrastu s červenou barvou v přízemí a na rámech oken. Jejím majitelem byl Otakar Med, který k bydlení využíval vyšší patra, v přízemí se nacházelo zázemí pro jeho firmu. Podle původních plánů se ještě před vilou měla rozprostírat velká zahrada, ale pozemek nakonec připadl městu, takže z její realizace sešlo. Později se právě tato plocha dočkala úpravy a v roce 1937 zde přibyla socha Tomáše Garrigua Masaryka od Vincence Makovského.

Koncentrační tábor i konfiskace vily

Pokud jen v krátkosti připomeneme osobnost prvního majitele funkcionalistické vily Otakara Meda, jeho i jeho rodinu postihla nacistická i socialistická perzekuce. Otakar Med se narodil v roce 1901 v Herálci u Humpolce v rodině krejčího. Sám začínal v Humpolci jako obchodní příručí, později si založil vlastní zasilatelskou a výrobní firmu. Byl členem několika spolků a pro svoji odbojovou činnost byl v roce 1942 zatčen. Postupně byl vězněn v Kutné Hoře, Kolíně a v koncentračních táborech Terezín a Flossenbürg. V roce 1945 se s podlomeným zdravím vrátil a své zážitky sepsal v několika povídkách. Po únorovém převratu v roce 1948 mu byla firma zkonfiskována. Přišel o vilu, ale mohl v ní s rodinou zůstat bydlet. V přízemí však vznikly ordinace dětských lékařů. Navrácení svého majetku se dožil, zemřel v roce 1996. U jeho osudu se pozastavuje

Otakar Med

také videodokument *Humpolec v dějinách: Humpolečtí za časů válečné nesvobody (1939-1945)*, který měl v letošním roce online premiéru a který je ke zhlédnutí na webu <https://bit.ly/2ZZDrkL>.

Masaryk v Humpolci: živý

Když v červenci 1906 vystoupil T. G. Masaryk u příležitosti 50. výročí úmrtí Karla Havlíčka Borovského v Havlíčkově Borově, trávil s rodinou prázdniny v evangelické škole v Krucemburku. Tam se za ním vydal humpolecký občan, učitel tkalcovské školy Josef Jaroslav Filipi, který ho znal ze studií v Praze, a pozval ho na návštěvu právě do Humpolce. Masaryk s manželkou a patnáctiletou dcerou Olgou přijeli místní lokálkou na humpolecké nádraží počátkem srpna. Po vřelém přivítání si obě rodiny spolu s dalšími humpoleckými učiteli vyšli Cípkem na kopec k Bystré, kde Masaryka nadchla krásná vyhlídka. Druhý den ráno se všichni vydali na Brunku do továrny bratří Joklů, kde si Masarykovy chtěli prohlédnout výrobu sukna a dcera Olga využila čas na projíždku lodkou po tamním rybníku. Po obědě, na který se vrátili do Humpolce do Joklova hostince, následovala prohlídka dílen v tkalcovské škole. V odpoledních hodinách všichni doprovodili Masarykovu rodinu na nádraží, aby odtud odjela zpět do Krucemburku. Ještě před tím se ale domluvili, že Masaryk přijede v listopadu opět do Humpolce, tentokrát s přednáškou o Karlu Havlíčku Borovském. Přednáška se opravdu uskutečnila, a to 4. listopadu v sokolovně za velkého zájmu. Masaryk byl ubytován u MUDr. Jiráska v Panské ulici, která byla v roce 1918 přejmenována na Masarykovu (nyní Jana Zábrany).

Masaryk v Humpolci: socha

Ještě za prezidentova života si Humpolečtí nechali zhotovit jeho sochu, aby mu pro-

jevili vděk a úctu. Po dlouhých a pečlivých přípravách zvolili vhodné místo – před novým okresním úřadem (dnešní Česká zemědělská akademie) a Medovou vilou. Úpravu prostoru navrhl a sám dohlížel na její realizaci architekt Josef Gočár. Pomník tvoří podstavec ze žuly slavníčských lomů, samotná socha, jejímž autorem je akademický sochař Vincenc Makovský, je zhotovena z bronzu.

První odhalení TGM, rok 1937.

V den slavnostního odhalení 20. června 1937 procházela od rána Humpolcem městská kapela, poté na Riegrově náměstí (Horní náměstí) začal koncert kolínské Kmochovy kapely a na Německobrodské silnici se na devátou hodinu srocovaly davy lidí v národních i spolkových krojích s prapory. Průvod, v jehož čele jela na koních krojovaná selská jízda a hrály v něm čtyři kapely, se vydal městem Wilsonovou třídou (Školní ulice) až na Tyršovo náměstí. Tam, po vztyčení české vlajky, zazněla státní hymna. S úvodním projevem vystoupil člen přípravného komitétu evangelický farář Rudolf Mahovský a po dalších slavnostních projevech byla socha odhalena.

Na svém místě setrvala až do června 1940, kdy před hrozbou zničení Němci byla sejmuta z podstavce a uschována v bedně pod uhlím ve škole v Podhradě. Zasloužil

První odhalení TGM, rok 1937.
V pozadí Medova vila.

se o to tehdejší starosta města Emil Hrdlička, později popraven nacisty. Jenže po rozšíření zprávy, že ve škole budou ubytováni Němci, byla socha převezena nejprve do kolny a pak zakopána do země domu čp. 601 – bývalé Beckovo hospodářství (dnes za hasičskou zbrojnicí). Podstavec byl odvezen do chlapecké školy v Hálkově ulici. 28. října 1945 stála socha opět na svém místě a od rybníku Cihelna k ní mířil slavnostní průvod, ve kterém byla i humpolecká vojenská posádka. Nováčky dělostřeleckého pluku pak složili před sochou přísahu.

Druhé odhalení sochy TGM, rok 1945.

Nicméně složitá politická situace v listopadu 1959 byla důvodem k opětovnému sejmutí sochy, která nyní putovala do skladiště za bývalou radnicí. Podstavec byl přenechán tehdejšímu závodu Kamenoprůmysl Světlá nad Sázavou za tři vagóny dlažebních odštěpů.

Padesát let od první instalace byla socha opět vztyčena 16. května 1968 pod vlivem událostí pražského jara. Ze Světlé byl přivezen původní podstavec a bez jakýchkoliv oslav byla socha znovu instalována na své místo. V červnu 1972 rozhodla Rada Městského národního výboru znovu o odstranění sochy z důvodu „*odstranění politických chyb a nedostatků z roku 1968–1969 a v souvislosti s provedením budoucího dopravního řešení na Tyršově náměstí*“. Tatička včetně pomníku převzalo a zdokumentovalo Krajské středisko ochrany památek a přírody v Brně a uložilo ji do depozitáře na zámku v Letovicích na Moravě, kde byla soustředěna i další díla Vincence Makovského.

Socha se na Tyršovo náměstí vrátila opět 10. března 1990. O opravu patiny

se postaral akademický sochař Milan Knobloch. Na místě se sešly stovky lidí a vyslechly si slavnostní projevy Ing. Otmara Havlína (poslední pracovník Ústavu TGM) a opata Víta Tajovského. Pozdravný telegram zaslal také tehdejší prezident republiky Václav Havel.

Aneta Slavíková
Dagmar Kluchová,
vedoucí Muzea
Dr. Aleše Hrdličky

LÉTO V KNIHOVNĚ

Humpolecká knihovna připravila také letos program na letní prázdniny. Dětské oddělení ho zahájilo v parku Stromovka, kde si pátek 10. července rodiče s dětmi užívali pohádkové odpoledne v prostoru Letní Platformy. Čekalo na ně předčítání a vyprávění o knižních postavičkách z dílny ilustrátora a animátora Zdeňka Smetany i plnění nejrůznějších úko-

lů. Děti krmlily plamínky, který utekl Vochochůrkovi z lucerny, skládaly obří pexeso s Barbuchou, poznávaly bylinky malé

čarodějky nebo rybařily se skřítkem Rákosníčkem. Na vítěze čekala sladká odměna.

Zhruba v polovině prázdnin se v dětském oddělení sešly rodiny, které navštěvují Rodinné centrum Domeček. Tématem středečního dopoledního setkání se stalo 100. výročí narození pedagožky, spisovatelky a básnířky Libuše Pamětnické. Hrami a vyprávěním jsme si připomněli humpolecké pověsti ze sbírky paní Pamětnické s názvem Strašidla ze Zálesí. Připravené hry a úkoly byly inspirované přečtenými příběhy – hledali jsme raky, zavazovali pentličky vodníka Camprlíka, lovíli rybičky a vybírali klobouček na vodníka. Rodiče získali informace o nových dětských knížkách zařazených do fondu knihovny.

Na závěr se malí čtenáři zúčastnili tvořivé dílničky s vedoucí Domečku Jitkou Zabloudilovou. Humpolecké pověsti se staly tématem i dalšího pořadu v knihovně.

Ten se uskutečnil ve středu 26. srpna. Ani tentokrát nechybělo předčítání, hry s textem a také tvoření.

Pověst zúčastněným dětem, rodičům a i prarodičům přečetla vedoucí knihovny Ludmila Trnková. Všichni s napětím vyslechli příběh o rozkošské dívce Terezce, která si zatančila s duchem černého rytíře z Orlíku a získala zlatou květinu. Následovalo klání v hodu obří mrkvi podle pověsti o kouzelném dědečkovi, hry inspirované příhodami o humpoleckých vodnicích z Cihelny a Mlejnků. Děti odcházely s vlastnoručně vyrobenými růžemi, stejně jako hlavní hrdinka ze zmíněné pověsti Zlaté růže na Orlíku.

Během prázdnin přibyla do knihovního fondu řada zajímavých titulů a společenských her, které jsou nyní k dispozici k vypůjčení. Otevírací doba dětského oddělení knihovny ve školním roce je pondělí a pátek od 13.00 do 17.30 hodin a ve středu od 9.00 do 11.00 a od 13.00 do 17.30 hodin.

Bc. Zdeňka Komrsová,
Městská knihovna Humpolec

POZVÁNKA DO MĚSTSKÉ KNIHOVNY HUMPOLEC TÝDEN KNIHOVEN (5. 10. – 9. 10. 2020)

Téma: Regionální historie

- 5. 10. – 9. 10. – „Znáš Humpolec?“
Čtenářský kvíz pro děti. Dětské oddělení.
- 5. 10. – 9. 10. – „Osobnosti našeho regionu“
Literární kvíz pro dospělé. Oddělení pro dospělé čtenáře.
- 5. 10. – 9. 10. – **Prezentace knih z fondu městské knihovny na téma regionální historie.**
Studovna oddělení pro dospělé čtenáře.

- 7. 10. – **Amnestie pro zapomnětlivé čtenáře.**
Obě oddělení knihovny.
- 7. 10. – „**Hravé tvoření-nápady z knížek**“.
Tvůrčí dílna pro děti. Dětské oddělení.
- 9. 10. – **Burza vyřazených knih.** Průchod knihovny.

MUSÍTE PŘED SEBOU VIDĚT CÍL A ZA SEBOU VÝSLEDKY, ŘÍKÁ AUTORKA DVOU KNIH ZUZANA HOLČÍKOVÁ

Zuzana Holčíková se narodila v Humpolci. Absolvovala gymnázium, na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze vystudovala bohemistiku. V současné době se věnuje hlavně mimoškolní pedagogice a výuce angličtiny. V roce 2019 vydala knihu Zůstávám tu pro tebe a právě teď přichází na knižní pulty její novela s názvem Hra na druhou.

V těchto dnech vám vychází druhá kniha. Dokážete v několika větách shrnout své pocity? Popravdě, těch pocitů se ve mně mísí několik. A všechny dokazují jednu úžasnou věc. Má práce mi dává smysl. To je totiž to nejdůležitější. Musíte před sebou vidět cíl a za sebou výsledky. Je to obrovská satisfakce, pocít štěstí a nabytí sebejistoty. S maximem odvahy do toho jdete a s dalšími maximy se musíte potkat. Jsem na sebe hrdá. Tahle věta, myslím, mluví za tisíce vět a shrnuje celou mou odpověď.

Knihu věnujete svému synovi. Nebojíte se, že zacházíte příliš do osobní roviny a před čtenářem otevíráte nejen knihu, ale i část soukromí autora samého? A jaká byla vlastně synova reakce?

Nebojím se ničeho. Věnovat synovi rukopis je něco nepřekonatelného. On sám na to reagoval slovy, cituji: Přečtu si to, mami, až to bude černé na bílém. Vychováváme děti ve víře, že pokud chtějí v životě něco dokázat, tak jenom chtít nestačí. Musí si věřit, musí se odhodlat a vši silou zapřít, protože cesta, která by byla bez překážek, by nebyla tou pravou cestou.

Co vás přimělo sednout si za stůl a začít psát? A vedlo vás něco zásadního ke psaní už od mala?

Deník jsem si ani jako malá holka nevedla. Nerada se opakuji, a to se v deníkových formách stává velmi často. Já si své příběhy nosím určitý čas v hlavě. A pak se mi stává, že jdu na procházce se psem a najednou před sebou vidím své dva hlavní hrdiny z knihy, v dialogu, který by měl v další scéně následovat. To je pak potřeba okamžitě si sednout ke stroji a psát, protože jsem si téměř jistá, že napodruhé už bych to takhle nevymyslela. Ke psaní mě inspirují hlavně lidé. Současnost, reálné obrazy, skutečné osudy, proto mé knihy mají k tomu, co se děje kolem nás, velmi blízko. Abych zodpověděla vaši otázku – sednout si ke stolu a začít psát nestačí. Držet pak výsledek vaší práce v ruce také ne. Ale předat jej jako celek druhým, podělit se s nimi o vaše úsilí a snahy, vyžaduje pokoru ke každému jednomu čtenáři, který si koupí nebo půjčí vaši knihu domů. To je ten hlavní důvod, proč si sednout ke stolu a psát.

Se Zuzanou Holčíkovou se čtenáři setkali letos v únoru v Literárním klubu humpolecké knihovny, kde již nyní plánuje druhý autorské čtení. Termín včas zveřejníme.

*Ludmila Trnková,
vedoucí Městské knihovny Humpolec*

ZUZANA HOLČÍKOVÁ – HRA NA DRUHOU

„Věř, že život je hra, ve které i silní, chytří a bohatí prohrávají. Ale ty máš nohy, tak běž! Máš odvalu, tak se nezastavuj! A máš obrovské srdce, tak bojuj!“

Po úspěšné prvotině „Zůstávám tu pro tebe“ přichází Zuzana Holčíková s novelou „Hra na druhou“. Příběh vypráví sedmatřicetiletá Nela, matka dvou kluků, která se potkává se svou spolužačkou ze střední školy Romanou. Romanin devatenáctiletý syn Ben se do Nely zamiluje. Hraje fotbal, stejně jako Nelini synové. Cestou ze soustředění havaruje s mladými fotbalisty autobus a hrozí, že Ben přijde o nohu. Nela zabojuje a žádá svého spolužáka lékaře, aby se pokusil Benovi nohu zachránit. Brání se ale nerovnému vztahu s velkým věkovým rozdílem... Čtenáře čeká dramaticky popsáný sled událostí, kde nechybí emotivní pasáže, konfrontace matky a milenky a závěrečná kapitola v podobě jednoho dlouhého monologu – „Monologu pro Nelu“. Tady je krátká ukázka: *Díra jako pětikoruna. Koukla jsem na své poodkryté koleno. Tyhle legíny půjdou už taky brzy do koše! Žádávala jsem se před sebe. Pohyb vody mě fascinoval vždycky. Voda je živel, voda je život. Slunce se líně posouvalo za obzor. Občas ještě vykouklo mezi korunami stromů a z posledních sil nasvítlo hladinu vody v jezírku. Leskla se, třpytila, až jsem musela přivírat oči. Občas zaťoukalo, jen občas. Najednou jsem ji uviděla! Tu malou holku u babičky na vesnici. Usedající několikrát za den do pampeliškové trávy. Se skicákem a obyčejnou tužkou*

u ruce. Proč už nemaluju? Je to tak dávno. Možná jsem to zapomněla.

„Není ta zem už v tuhle dobu studená?“ zaznělo mi za zády. Jako bych se probudila. Zas ten povědomý hlas! Sakra! „Myslíš, jestli nejsem stará, víd? Sedět si takhle v srpnu a skoro večer v trávě...“ Ani jsem se nenamáhala pozdravit, natož se k němu otočit. „Jen jsem se zeptal,“ řekl slabým hlasem a usedl těsně vedle mě.

„Hlavně mi nevykládej, že jdeš náhodou kolem,“ pronesla jsem napřímo. Chvilku jen seděl a koukal se na svoje ruce. V jedné držel pampelišku s nebyvale dlouhým stonkem. Aspoň tedy v tuhle roční dobu. V srpnu už nedorůstají do takové výšky od země.

„Není to kopretina, nemůžeš jí otrhávat okvětní lístky a říkat si v duchu: mám, nebo nemám jí odpovědět,“ popíchla jsem ho a zakoukala se na jeho dlaně. Pomalu se zabarvovaly stopami po pampeliškovém mléce. Byl to strašně zvláštní pohled. Asi proto, že měl opravdu krásné ruce...

Kniha *Hra na druhou* je pro vás připravena v městské knihovně – oddělení pro dospělé čtenáře.

Ludmila Trnková,
Městská knihovna Humpolec

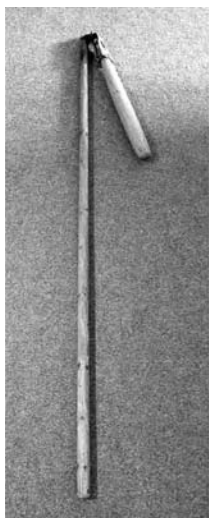
(Holčíková, Zuzana: *Hra na druhou*. Praha: Nakladatelství Autreo, 2020, str. 36. ISBN 978-80-906845-9-1)

V dnešní mechanizované době si již málokdo dokáže představit, že dříve se obilí mlátilo cepem. Snopy se nejdříve položily na mlat tak, že klasy byly proti sobě. Mlatci je zprvu oklepali jen po obou stranách. Poté byly snopy rozvázány a po celém mlatu rozprostřeny tak, že klasy směřovaly do prostřed mlatu. Tomuto uspořádání se říkalo řad. Mlatci obilí omlátili, obrátili a mlátili podruhé. Aby byl dodržen rytmus, většinou byly recitovány různé říkačky, a to podle počtu osob, které mlátily. Mláčením došlo k oddělení slámy a zrna, které bylo však znečištěno plevami, úlomky slámy či semeny plevelů. Proto se poté muselo čistit.

Cep se skládá z dlouhé tyče a pohyblivé násady. Tento ruční nástroj však nesloužil pouze k mláčení obilí, v dobách husitských válek či různých selských bouřích byly okované cepy používány jako zbraně.

Postupně byl cep nahrazen strojní mlátičkou. V současné době se při sklizni obilí používá obilní kombajn, který nejen obilí seče, ale také (prostřednictvím mláticího stroje) odděluje zrna od slámy a plev.

„Co je cep? Je to ruční nástroj, skládající se z $1\frac{1}{2}$ m dlouhé smrkové tyče (hůl) o průměru asi 4 cm a z bijáku asi $\frac{1}{2}$ m dlouhého o průměru asi 8 cm, jenž jest vždy z březového dřeva, poněvadž toto dřevo jest nejpevnější. Hůl jest na horním konci okována a opatřena železným okem. Biják, obšitý pomocí řemínků na zploštělém konci očepkem, přípevný se k holi dvojnásobným řemenem, zvaným „svorník“. Očepky, svorníky i řemínky kupovali dříve hospodáři u pohodných. Očepky jsou z vepřové, svorníky a řemínky ze psí kůže.“

„Cepů měli hospodáři více, a to podle toho, kolik asi lidí mlátivalo. V chalupách měli někdy 2-3, ve větších hospodářstvích 4-6, ba i více cepů. Bylo též potřebí míti nějaký cep v zásobě pro případ porouchání.“

„Starí hospodáři uměli sami dobře cepy dělati i opravovati, pošívati biják očepkem i připevňovati jej k holi. K tomu účelu měl skoro každý větší hospodář malý březový lesík, kde řezal kulánky na bijáky. Chalupník opatřil si březové dříví u většího hospodáře.“

„Jako nyní slyšíme ze stodol hukot strojů, tak dříve bylo slyšeti jen klepot cepů a dobře se poznalo, kolik osob zde mlátí.

Mlátili-li dva, znělo to jako: Táta s mámou. (Po slabikách.)

Mlátili-li tři: Pojd' na mlat, dám ti plat! (Po slovech.)

Mlátili-li čtyři: Snop na patře, shod' jej bratře! (Po slabikách.)

Mlátilo-li pět osob: Husa se peče. (Po slabikách, rychle.)

Mlátilo-li šest osob: Selka peče vdolky (Po slabikách, rychle.)“

Zálesí V, rok 1923-1924, str. 4-6

Mgr. Markéta Jiříčková,
Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

Jiří Padevět

KRVAVÉ ZEMĚ V ČECHÁCH – JARO A LÉTO 1945

výstavní sál muzea na Dolním náměstí, čtvrtek 1.10. v 17 hodin

Několik měsíců mezi březnem a srpnem 1945 bylo nejkrvavějším obdobím našich moderních dějin, obdobím, kdy přes území dnešní České republiky přešla fronta, ale především obdobím obrovského utrpení civilistů.

Jiří Padevět je český spisovatel, knihkupec a je ředitel nakladatelství Academia. Zabývá se českou protektorátní

a poválečnou historií, na tato témata vydal několik publikací, např. *Průvodce protektorátní Prahou: místa – události – lidé*, *Krvavé finále: Jaro 1945 v českých zemích*, *Krvavé léto 1945: Poválečné násilí v českých zemích*, *Odbojová skupina bratří Mašinů*, *Průvodce stalinistickou Prahou 1948-1956: Místa – události – lidé atd.*

MUZEJNÍ NOC

Každým rokem se 18. května slaví Mezinárodní den muzeí, na který navazuje v Česku od roku 2004 takzvaná Muzejní noc. Je to akce, při níž jsou nejen muzea, ale i galerie a jiné památky otevřeny do pozdních nočních hodin a běžné prohlídky jsou zpestřeny doprovodnými

programy. V letošním roce se však v obvyklém termínu tato akce nekonala a byla přesunuta na měsíc říjen.

Zveme tedy všechny příznivce muzea v sobotu 17. října na XIV. ročník humpolecké muzejní noci, kterou si připomeneme 75. výročí konce 2. světové války.

Muzeum Dr. Aleše Hrdličky v Humpolci Vás zve na

N a NOC v muzeu

XIV. ročník

k 75. výročí konce 2. světové války

Sobota 17. října od 16:00 do 22:00

Dolní náměstí:

od 16:00

promítání dobového amatérského filmu Jiřího Smrčky z osvobození Humpolce

od 16:20

promítání filmového záznamu se vzpomínkami Miloslava Horníčka, humpoleckého rodáka

od 17:00 do 20:00

prohlídka výstavy obrazů Josefa Saska *Od linie k barvě*

Horní náměstí:

od 17:00 do 22:00

volná prohlídka expozic a výstavy Milady Kučerové *Barevné doteky*

Vstup zdarma

MUZEUM
dr. A. Hrdličky
V HUMPOLCI

Festival muzejních nocí 2018 pořádá Asociace muzeí a galerií ČR s podporou Ministerstva kultury ČR. Více informací na www.infohumpolec.cz/muzeum/. Další festivalové akce naleznete na www.muzejninoc.cz.

RYBÍ ENCYKLOPEDIE – AMUR BÍLÝ

latinsky: Ctenopharyngodon idella – Valenciennes

slovensky: Amur biely

anglicky: Grass carp

německy: Grasskarpfen

řád: Máloostní

čeleď: Kaprovití

potrava: všežravec

délka života: 15 let

pohlavní dospělost: 3-11 let

doba rozmnožování: umělý výtěr

běžná velikost: 50-80 cm, 2-7 kg

maximum: 150 cm, 50 kg

Pochází z Číny, k nám byl dovezen z bývalého SSSR v roce 1961. Obývá střední a dolní úseky řek ale velmi dobře a rychle se přizpůsobil podmínkám v rybnících, v melioračních kanálech a v mimo pstruhových údolních nádržích. Je velkým pomocníkem při melioracích zarostlých rybníků i velkých údolních nádrží. Ceněný je nejen v oblasti hospodářské ale i ve sportovním rybolovu.

Amur má šupinaté tělo hodně válcovité, protáhlé se širokou, svrchu zploštělou hlavou. Ústa má široká, bez jakýchkoli vousků, plná mohutných požerákových zubů sloužících k drcení tvrdých porostů. Oči má postavené z boku, trochu níže, než bývá zvykem. Hlavně nedorostlé kusy lze na první pohled splést s tlouští, ovšem ti mají jiný tvar hlavy (amur má ploché čelo) a hlavně níže položené oči.

V okolí Humpolce se dá amur chytit snad na všech vodních plochách.

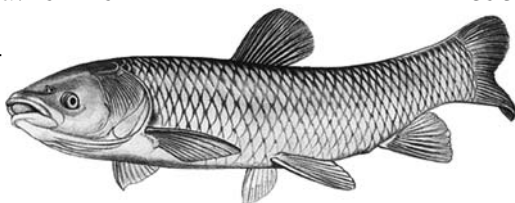
Ještě před zhruba patnácti lety, kdy se dalo chytat na rybníku Cihelna, rybáři zde vytahovali amury dosahující šesti kil. Dnes se takové i větší kousky ve větší míře loví na oblíbeném revíru Hadina. Na amura si však s úspěchem můžete nahodit i na Peruši, na Jamboru nebo na přehradách v okolí Želiva. Všechny lokality nabízejí při lovu amurů velký rybářský zážitek i řadu úspěšných kousků.

Je to vodní Otesánek

Absolutně nejvýraznějším a nejznámějším faktem o amurech je jejich rostlinožravost. Ne, že by byli ryze býložraví, ale vodních rostlin spasou neuvěřitelné množství. To je také důvod jeho poměrně rychlého šíření po světě. Kvůli spásání nežádoucích vodních rostlin, jako je například rákos, je uměle vysazován do rybníků a provádí tak přirozenou melioraci. K trávení velkého množství rostlinné potravy má amur prodloužené střevo, na 1 kg přírůstku své váhy spotřebuje 12 až 57 kg potravy.

V posledních letech však obliba stoupá hlavně z komerčních důvodů. Má totiž velmi chutné maso a na naše podmínky jde o velkou rybu, dorůstající délky až 1,5 metru o hmotnosti do 50 kg. Ovšem průměrná délka bývá jen 50 až 80 cm, průměrná váha pak 2 až 6 kg. U nás je maso amura stále málo známé, ale postupně se stává dražší a mnohem

chutnější alternativou za vánočního kapra. Maso totiž i z velkých kusů nebývá cítit rybinou.

Žije v hejnu ve vodním sloupci. Jen v zimě si nachází hluboké tůně, kde přezimuje. Má rád teplou vodu, ve které vyvíjí i nejvíce aktivity a rád se také vyhřívá u hladiny na sluníčku. Ovšem je to velmi plachá ryba. Dožívá se maximálně 10 let. Průměrná váha u nás lovených ryb se pohybuje mezi 2-7 kg. Výjimečně je možné narazit na křížence amura s kaprem nebo s tolstolobcem pestrým.

Ryba v kuchyni

Amuří maso můžeme upravovat stejně jako maso kapří či karasí či maso línů. Amura tedy nejen vaříme a dusíme, ale skvělý je především pečený a hodí se i na gril. Nejlepší je pak vyuzený. Důležité je vědět, že pokud získáte čerstvého nevykuchaného amura, je dobré

ho po vykuchání nechat dva dny v lednici odležet.

Jak ho dostat na háček?

Dá se chytit na plavanou, nebo také na těžko, nejlepší způsob je však na položenou, jak na pečivo, tak na mléčnou kuřici, na těsto, kolínka nebo salátový list. Nejvíce se však v sezóně osvědčilo chytání na čerstvé ovoce, jako jsou švestky, meruňky, špendlíky, třešně, mimo sezónu toto spolehlivě nahradí ovocné boilies. Mezi rybáři je velmi oblíben pro svou bojovnost. Při lovu totiž bojuje silně a energicky jako málo která z našich ryb. Této skutečnosti je tedy potřeba přizpůsobit i rybářské vybavení, mělo by postačit podobné, jako při lovu velkých kaprů.

Linda a Martin Sýkorovi

AMUR PEČENÝ NA ZELENINĚ

Ingredience:

1 menší amur
sůl
hladká a kukuřičná mouka
v poměru 1:1
lilek (kdo nemá rád, může
nahradit s čerstvou paprikou)
4 rajčata

8 stroužků česneku
3 řapíky řapíkatého celeru
2 lžíce kapary
lžíce sladké papriky
lžíce drceného kmínu
200 ml bílého vína
slunečnicový nebo olivový olej

Postup:

Amura nakrájíme na podkovy, osolíme, obalíme v moučné směsi a zprudka a krátce osmažíme na oleji.

Zeleninu nakrájíme na větší kusy, vložíme do pekáče, přidáme kapary, ochutíme paprikou, drceným kmínem, solí, zakápneme olivovým olejem a promícháme. Navrch položíme podkovy amura, podlijeme vínem a pečeme odkryté při 180 °C asi 30 minut.

Dobrou chuť.

SPOR O PRODEJ VYKUŘOVADEL. (SPORY ŽIDOVSKÉ IV.)

pokračování z minulých čísel

V minulém pokračování jsme si popsali situaci lazebníka na herálecko-humpoleckém paství, jak nám jej uchovala takzvaná „Kniha radních protokolů...“ v zápisech z let 1797 a 1798. Dnes si představíme náhrobní kameny Krausových, které jsou dochovány na humpoleckém židovském hřbitově.

Ze zápisu z dříve zmiňované gruntovní knihy pro Židovské město se také dozvídáme, že Hebron Kraus a jeho manželka Terezie prodali roku 1807 svůj dům č. XI na Židovském městě Bernardu Stiasnému. Nedlouho poté Hebron Kraus předčasně umírá. Stalo se tak dne 25. července 1809 v nedožitých 50 letech. V matričním zápisu

má jako příčinu úmrtí uvedenou „nervovou horečku“ a je samozřejmě jmenován jako „chirurgus v Humpolci“. Zajímavější je však místo úmrtí. Uveden je dům s číslem 306 s poznámkou, že se jedná o křesťanskou část města. Lze se tedy domnívat, že Hebron, jakožto obecní doktor, mohl bydlet v době před zrovnoprávněním Židů již mimo ghetto. Manželka Terezie s dětmi pak definitivně odešla do Kolína. Otcovo kolínské familiantské místo připadlo samozřejmě prvorozenému Josefovi. Tento Josef pokračoval v rodinné tradici. Stal se lékařem a působil v Kolíně. Lékařem se stal i jeho mladší bratr Izák zvaný Ignaz (také humpolecký rodák), který zemřel v roce

Náhrobní kámen humpoleckého felčara a chirurga
a účastníka sporu o prodeji vykuřovadel Hebrona
Krause, který zemřel v roce 1809.

1899 v 95 letech jako uznávaný „emeritní praktický lékař a majitel zlatého záslužného kříže“.

Vraťme se do Humpolce, kde se na místním židovském hřbitově dochoval Hebronův náhrobní kámen, který nám přímo zmiňuje jeho povolání s tím, že v něm byl úspěšným. V tomto hebrejském textu není označován příjmením, ale jako „rufa“ – lékař/doktor. Text na macejvė v překladu Jaroslava Acha-ba Haidlera zní:

*Skonal a pohřbili ho 12. (měsíce)
av (roku) 5569.*

*Cvi se odebral svou cestou, totiž cestou
vší země, (chodil) vždy bez úhony, aby
i dílo jeho rukou bylo zdařilé.
Býval to zručný doktor, a na co sáhnul,
zdařile dokonál.*

*Takový byl pan Cvi
syn pana Davida doktora z Humpolce.
(tanceva)*

Kdo si vzpomene na výklad některých hebrejských jmen v článku o Jakubu Pollakovi, dědovi významného znalce antického umění Ludwiga Pollaka (1868-1943) (*Zálesí, květen 2016*), tak ví, že ekvivalentem pro jméno Herschel/Heršl/Hirš a i Hebron je nejen Naftalí, ale i Cvi. Tuto formu tedy vidíme na Hebronovu náhrobním kamenu. Před Hebronem zemřela v Humpolci č. XI dne 18. dubna 1801 ještě jeho matka, která je v matričním zápise uvedena jako „Regina Krausen, manželka Davida Krause chirurguse v Humpolci“. Zatím je to jediné nalezené takovéto Davidovo označení. Byl tedy i on zkušeným? Zatím nevíme. I ona

Náhrobní kameny doktora Davida Krause (zem. 1815; v popředí) a jeho manželky Franzisky zvané též Frejdl, Regina či Avigail (zem. 1801; v pozadí).

STŘÍPKY Z DĚJIN HUMPOLECKA

má na humpoleckém hřbitově dochovaný náhrobní kámen, který ji jmenuje jako „Frejdl ženu váženého pana Davida doktora (rufa)“. Její kámen je za náhrobním kamenem manžela Davida, který nakonec sám svého syna Hebrona přežil a zemřel dne 29. května 1815 v Humpolci č. XII ve věku 89 let. I text jeho náhrobního kamene zdůrazňuje jeho povolání a v překladu Jaroslava Achaba Haidlera zní:

P. n.

*Dne *bejt 19. (měsíce) ijar
(roku) 5575*

*Učený mládenec(?) (bar ilan orajon)
nezanedbávající obětiny, ryzí*

*a laskavý muž a zručný lékař
vážený pan David, syn pana Cvi.
(tanceva)*

Zatím nám není jasný výklad (obrat) „učený mládenec“, když mu bylo v době smrti 89 let. Nyní se spokojme s konstatováním, že mohl být „duševně mladým“. Samotný kámen jej jmenuje jako syna Cvi. To také odpovídá skutečnosti. Jeho otcem byl dle knihy familiantů Herschel Popowitz. Tedy opět ekvivalent jména.

Příště si povíme něco o druhém účastníku sporu – o Šimonu Hornerovi.
pokračování příště

Vladimír Staněk

Smuteční oznámení humpoleckého rodáka, syna Hebrona Krause a kolínského emeritního praktického lékaře a majitel zlatého záslužného kříže Ignaze Krause z Prager Tagblatt z 15. září 1899. Zde se také dočteme, že v rodové tradici pokračoval dále i jeho syn Eduard, který byl vídeňským dětským lékařem a redaktorem „Allgem. Wiener Medicinischen Zeitung“. Další Ignazův syn Karel Kraus byl v době otcovy smrti kupcem v New Yorku.

S měsíčním zpožděním dostává se k vám druhá část pojednání Antonína Tomíčka o vzniku a historii humpoleckého okresu. Přestože Humpolec již 60 let není okresním městem, a okresy jako takové ztratily po roce 2003, se vznikem obcí s rozšířenou působností, značně na významu, je to historie zajímavá už jenom z toho pohledu, že si čtenář oživí a připomene názvy obcí, které již dlouho nenavštívil a mnohdy ani neví, kde přesně se nacházejí.

Připravil: Jaroslav Machotka

Ant. Tomíček:

HUMPOLECKÝ OKRES

2. část

Majitel panství dával svoje práva vykonávat úředníkům, které si sám zvolil a platil. Vedoucí úředník a zástupce pána do polovice 18. století býval nazýván hejtmánem, na velkých panstvích vrchním hejtmánem. Od té doby zvali jej však jen vrchním úředníkem, čili zkrátka panem vrchním, na menších panstvích správcem. Tituly svému úřadnictvu udílel majitel panství. Od r. 1786 z nařízení císaře Josefa II byl majitel panství, když nebyl z práva zkušený, nucen platiti si zkušeného právníka jako soudce, čili musel si vydržovati justiciára. Několik menších panství mohlo však míti justiciára jednoho.

Roku 1848 zrušeno bylo patrimoniální zřízení se vším, co k němu příslušelo a tvořilo jeho část. Bylo zrušeno poddanství, vykoupěna práva roba a všechny vrchnostenské povinnosti, přestal rozdíl mezi půdou dominikální (panskou) a rustikální (selskou). Země a člověk na ní se staly svobodnými. Lid byl nyní státu poddán přímo. – Místo vrchnostenských úřadů patrimoniálních zřízeny byly úřady státní. K tomu účelu byla země rozdělena na okresy bez ohledu na bývalá panství, ze kterých po r. 1848 zbyl jen velkostatek s hospodářskou správou. Velkostatky se staly částí okresů. Některý velkostatek byl rozdělen i do více okresů.

Co staletí trvalo, zvrhla doba.

*

Ze kterých panství vznikl humpolecký okres? Panství nebylo stálým okrskem. Jeho velikost během doby často se měnila. Byly k němu obce přikupovány i odprodávány a všelijak odtrhovány. Ve 12. století a v první polovici 13. století celý humpolecký okres byl částí újezdu, čili panství kláštera želivského. Počátkem 14. století odtrženo bylo herálecké panství a dostalo se v držení pražského arcibiskupství. Roku 1468 odtrženo bylo od Želivska větrnojeníkovské panství. Roku 1674 připojeno bylo k Želivsku kdysi odtržené panství lhotické. Od řečického panství připojena byla Brtná. A tak po mnohých změnách patřily roku 1848 katastr. obce humpoleckého okresu k následujícím panstvím:

1. K želivskému panství: Bystrá, Bolechov, Břížte, Staré a Mladé, Brtná, Čihovice, Hojanovice, Holušice, Jiřice, Kletečná, Koberovice, Komorovice, Krasoňov, Lhotice, Lhotka, Lísky, Lískovice, Lohenice, Miletín, Nečice, Petrovice, Poříčí, Sedlice, Senožaty, Speřice, Tukleky, Vitice, Vojslavice, Vřesník, Záhoří a Želiv.
2. K větrnojeníkovskému panství: Branišov, Dučín, Dušejov, Jankov, Větrný Jeníkov, Kalhov, Mysletín, Opatov, Šímanov, Ústí, Velšov, Zbílity a Zbinohy.
3. K herálecko-humpoleckému panství: Boňkov, Čejov, Dubí, Herálec, Hněvkovice, Humpolec, Kamenice, Koječín, Mikulášov, Pavlov, Plačkov, Radňov, Skorkov, Slavnič, Světlice a Rozkoš.
4. Od lipnického panství vzaty k okresu Budíkov, Kejžlice a Kojkovičky.
5. Od okrouhlického panství připojeny byly k Humpolecku obce Leština, Skála a Zdislavice.
6. Od dolnokralovického panství byly připojeny obce Kaliště a Rápotice.

Skládá se tedy nynější humpolecký okres ze 31 katastrálních obcí bývalého panství želivského, ze 13 katastrálních obcí bývalého panství větrnojeníkovského, ze 16 katastrálních obcí bývalého panství herálecko-humpoleckého. Od lipnického panství připojeny byly 3 kat. obce, od okrouhlického panství též 3 kat. obce, od dolnokralovického 2 kat. obce. *) Humpolecký okres byl tedy utvořen ze 68 kat. obcí, a sice ze 3 celých panství a ze 3 útržků panství. Po 600 letech shledala se většina obcí starého újezdu želivského kláštera opět pod jednou správou v Humpolci.

Hospodářský a společenský, a tím i kulturní základ byl ve 12. a 13. století jeden, v celém okrese stejný. Také pozdější vývoj na panstvích rozlišil lid jen málo a hlavně jen hospodářsky. Na Želivsku a také na Větrnojeníkovsku byly lepší hospodářské poměry než na ostatních panstvích. Proto je humpolecký okres dosud dost jednotlý jak kulturně, tak hospodářsky a společensky. Velmi mnohé soudní okresy nemají takové jednotlosti duševní a hmotné.

*) Katastrální obce vznikly za císaře Josefa II roku 1785

Níže uvedené zprávy vychází ze záznamů obsažených v knihách č. 93 a 96 (záznamy výkonu obecní policie z let 1893 až 1913) v Archivu města Humpolce, který je uložený ve Stáním okresním archivu v Pelhřimově. Poznejte, k jakým událostem došlo v Humpolci v době vlády císaře Františka Josefa I.

Připravil: PhDr. Pavel Holub

ŘÍJEN

Před 125 lety 21. října 1895 přišel do pivovaru František Kukla, narozený roku 1850, do Vrcholtovic (u Tábora) příslušný, bednářský pomocník v podnapilém stavu a tam tropil výtržnost, pročež byl na žádost pana sládka odveden do městské věznice. Ve stejný den strážník Vosátko přistihl před polednem Františka Příborského, který u zdi hřbitovni v dřevěném záchodě z pistole střílel. „Byl pozastaven a napomenut.“

Před 122 lety 28. října 1898 přistihl strážník Průcha Marii Freiovou, majitelku domu čp. 480, když umívala dřevěné nádoby u kašny v Židovském městě, „čímž se okolí této kašny znečišťuje, tím že rozlívá se voda, ponechávají se hadry, písek, vápno a podobné kolem.“

Před 113 lety 18. října 1907 oznámil pan Leopold Löwy, že se mu stala ze dne 17. na 18. listopadu v jeho domě krádež, a sice ve skladišti. „Tuto zpozoroval jeho čeledín Jan Kubíček asi o 7. hodině ranní tím, že byl zámek od skladiště vylomený. Schází vlna, která byla v pytlích v dřevníku a skladiště na dvoře. Zloději dostali se do domu odzadu přes zahradu, kdež byly znatelné stopy, zejména prknem u plotu utržené dveře do zahrady ze dvora násilně vyvrácené a dveře u skladiště násilně otevřena.“

Před 112 lety 18. října 1908 byla zjištěna na Zichpili proti domu Václava Ditricha, soustružníka, „veliká nečistota způsobená tím, že na to místo ze všech okolních domků,

která nemají odpadu, vylévají špíny a tím se způsobuje mnoho bahna.“

Před 111 lety 17. října 1909 na trh s vejci a máslem dnešního dne přinesla Marie Prokúpková, výměnkářka, 62 roků stará, vdaná z Bystrého č. 10, máslo, jež bylo zkažené „a sice tím způsobem, že uvnitř bylo ztuchlé a z povrchu bylo máslo to obalené jakostí dobrou. Tím chtěla prodavačka uvéstí v omyl kupujícího. Máslo to bylo zabavené, panem MUDr. Kašparem prohlédnuté a za neschopné ku lidskému požívání uznané. Brabencová Julie, vdova, tovární dělnice z Humpolce bytem čp. 93 máslo to koupila a při zkoušce závady, když shledala, oznámila to panu revisoru.“

Před 110 lety 3. října 1910 oznámil asistent stavitelský „Kytír od stavitele Roberta Ehrlicha, že několik hochů na staveništi bralo třísky. Z nich všech přistihl pouze Roberta Šimka (9 let starého) a dohazovačku Karolinu Menouškovou a Annu Válovou. Menoušková jich měla naplněnou plnou nůši, kterou si stavitel Ehrlich cenil na jednu korunu, a Anna Válová měla málo v zástěře – asi za deset haléřů.“

Před 110 lety 30. října 1910 odpoledne byl přistižen František Lepeška (narozený v Kežlicích roku 1869), mlynářský pomocník, bez zaměstnání a bez přístřeší, při žebrotě v obchodě Karla Devetra. „Lepeška jest nenapravitelný tulák, pouze žebrotou se živí, vzdor tomu, že jest ku práci schopen. Tím upadá veřejné dobročinnosti za obtíž.“

POVINNOST „PRACOVAT“

Povinnost „pracovat“ nebyla spjata v dějinách českého státu pouze s obdobím druhé poloviny 20. století. Podobné povinnosti platily i v 19. století. V období 2. poloviny 19. století existovaly pro společensky odsouzenihodné osoby - živly (jako drobné zloděje, tuláky, žebráky, lidi zahálčivé) tzv. donucovací pracovny. Jejich cílem bylo osoby vychovat ke spořádanému životu a také v nich probudit chuť pracovat, aby byly po výkonu trestu schopny socializace. Jedna z pracoven se nacházela v Praze na Hradčanech.

Rozkazem c. k. slavného místodržitelství ze dne 10. července 1864 č. 41 488 bylo nařízeno všem bývalým c. k. okresním úřadům, aby měly na zřeteli při návrhu stran zavírání osob do káznice zemské (ježto jsou to osoby mravně zpustlé, pracovatí nechtějí, a tudíž jsou všeobecně škodlivými) účel ústavu tohoto, který směřuje k tomu, aby takové osoby mravně se polepšily a práci se navykly. Pak aby k účelu tomuto vyšetřily, zdalíž ti, kteří mají býtí dopraveny do káznice zemské, také vskutku jsou k práci schopni, by se při návrzích na přijmutí jich mohly takové osoby vyloučiti, u kterých polepšení nelze očekávati dle jich dřívějšího živobytí, aneb pakliže již byly v káznici. Tímto se již původní statut ze dne 31. května 1833 č. 21 297 sbírky zákonů (svazek 15, číslo 161) v podstatě změnil a sice ve prospěch bezpečnosti na venkově, poněvadž druhý účel káznice, nebezpečné osoby uzavírat a je všeobecně neškodlivými učiniti, tímto byl vyloučen.

Mnohá zastupitelstva okresní i obecní, ježto si přála, aby některé osoby přijmuty byly do káznice, byla toho náhledu, že nestačí místnosti káznice zemské na Hradčanech, aby tam uzavřeny byly veškeré osoby všeobecně nebezpečné, což bylo příčinou, že mnohé zastupitelstvo žádalo za zřízení ústavu, v kterýchžto by se jednotlivci donutili k práci a tím se polepšili.

Poněvadž ale slavné c. k. místodržitelství připsím ze dne 27. července minulého roku č. 34 152 na požádání dotčený výnos ze dne 10. července 1864 zrušilo, čímž zase veškerá ustanovení obsažená v odstavci

7. statutu organizačního ze dne 31. května 1833, číslo 21 297 platnosti nabyta, poněvadž ve zdejší káznici zemské se teď 109 káránců nachází, kdežto tam místa jest na 280, poněvadž správa káznice o to se postarala, že se zde mnoho řemesel provozuje, ano že se káránci, kteří co řemeslníci pracovatí nemohou, lehčí práce konati musejí, vyzývá se pan představený, aby toto opatření podřízenému obyvatelstvu patřičně oznámil.

Kdo by chtěl ucházeti se o přijmutí té které osoby do káznice, necht' dříve přednese to panu představenému, aby jej ve věci té řádně poučil, aneb k dosažení toho přímo na výbor okresní se obrátil. Dle dotčeného statutu nemohou býti přijmuti:

- a) dítky méně než 13 let staré
- b) matky, pokud kojí
- c) ti, kdo jsou stíženi nakažlivou nemocí, dokavad se neuzdraví
- d) osoby k práci zcela neschopné
- e) ti, kteří nepožívají práva občanského a pak netuzemci
- f) osoby z trestnice bezprostředně propuštěné

Ostatně připomíná se, že dodání osob do káznice počínaje od 1. července 1869 díti se má postrkem, avšak rodičové, poručníci a příbuzní aneb obce mohou osoby do káznice také jiným způsobem dopravití, leč na své vlastní útraty.

Z výboru okresního v Humpolci dne 13. července 1869 starosta okresní J. St. Nápravník
(AM Humpolec, inv. č. 561, karton č. 102)

PhDr. Pavel Holub

JAN AUERHAN, PRÁVNÍK, DOCENT ANTROPOGEOGRAFIE A DEMOGRAF

Jan Auerhan se narodil 2. září 1880 ve Skalské myslivně u Leštiny u Humpolce v rodině královského nadlesníka. Po dokončení studia na havlíčkovobrodském gymnáziu začal navštěvovat přednášky na Právnické fakultě UK. Roku 1904 zakončil studium doktorátem a nastoupil praxi u zemského soudu. Již během studií byl literárně činný. Roku 1906 publikoval na pokračování rozpracovanou stať České vystěhovalectví v periodiku Pokroková revue, na jejímž základě mu bylo nabídnuto místo úředníka v Zemské statistické kanceláři. Ke geografii ho přivedly především jeho výzkumy krajanů v zahraničí. Předválečné výzkumné cesty ho inspirovaly k dílům České osady na Volyni, Krymu a na Kavkazu (1920), Čechoslováci v Jugoslávii, Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku (1921) či Jazykové menšiny v Evropě (1924). Roku 1930 se habilitoval z oboru antropogeografie na PŘF UK.

Za první republiky působil ve Státním ústavu statistickém, kterému v letech

ke statistice lesů (1924). Zpracoval také studie o dlouhověkosti Dlouhověkost jako

hromadný zjev I-IV (1935-41) a o veřejných knihovnách Lidové knihovny v království Českém (1911).

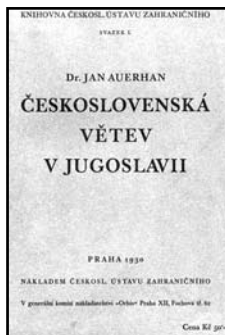
Od školního roku 1931/1932 přednášel na PŘF UK o československých menšinách v Evropě. Vyučoval také regionální geografii v přednášce Moravské Slovensko. Na podzim roku 1938 vypsal přednášku o demografii zahraničních Čechoslováků. Téhož roku požádal ze zdravotních důvodů

Státní ústav statistický o penzionování, kterého se dočkal na jaře roku 1939. Dne 6. června 1942 byl pro své styky s domácím odbojem v období heydrichiády zatčen a o tři dny později brutálně popraven německými okupanty na střelnici v Kobylisích. Roku 1947 byl Jan Auerhan jmenován profesorem UK in memoriam.

K dalším významným Auerhanovým dílům patří rovněž Československé větev v Jugoslávii (1930) a Československé jazykové menšiny v evropském zahraničí (1935).

Auerhan byl velký vlastenec a významný vědec, jehož památka měla být v září připomenuta, neboť uplynulo právě 140 let od jeho narození.

Eva Novotná,
Martina Smolová

1929 až 1939 předsedal a současně zastával také funkci předsedy Československého ústavu zahraničního. Profesní záležitosti zavedly J. Auerhana ke zpracování statistik lesnictví pod titulem Příspěvky

SKAUTSKÁ STOPA V HISTORII SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ STERILOVANÉ OKURKY VŘESNICKÁ NAKLÁDAČKA

Každé léto nadejde chvíle, kdy se v domácnostech zazelená hora čerstvých okurek, zvoní rozkvetlý kopr, rozezní se cinkání zavařovacích sklenic a na jejich pečlivě vymytá dna se snesou ingredience přesně odměřené dle zaručených receptů po maminkách a babičkách. Dobrý recept na okurky je mnohde brán za rodinné stříbro, a bývá stejně tak pečlivě stráženo a opatrováno. Vždyť připravit octový nálev tak, aby nebyl příliš sladký ani příliš kyselý, zavařit okurky tak, aby nerozměkly a zůstaly krásně křupavé, vyžaduje pořádnou dávku zkušeností. Ani s nimi však není výsledek úplně jistý, a i těm nejzkušenějším se okurky jeden rok povedou více a druhý méně. Dokud stojí na stole jen jedna sklenice, strážníci si na kyselých okurkách obvykle pochutnají a rádi je pochválí. Situace se však dramaticky promění, pokud se na stole sejdou okurky několikery. V tu chvíli jsou hned jedny lepší, druhé horší – jedny jako od maminky, druhé takové nijaké, třetí sladké moc a čtvrté málo, v pátých chybí to a v šestých přebývá ono, sedmé jsou měkké a nekřupou, osmé... darmo mluvit. Tak jako fotbalu rozumí hned každý okurkám, a pokud u stolu sedí jen trochu soutěživí hosté (což bývá pravidlem zejména v pánské společnosti), bývá o zábavu postaráno. Právě na tento zvláštní jev sází soutěž o nejlepší sterilované okurky, která se pod zavedenou značkou Vřesnická nakládačka letos skutečně již počtrnácté. K počátkům této soutěže vedou i skautské stopy. U jejího zrodu v roce 2007 stála snaha zpestřit společenský život ve Vřesníku, a současně se – s jistou dávkou recese – vyrovnat legendární soutěži o nejlepší domácí kysané zelí, která se pod názvem Zlatá Zelima již od nepaměti koná o poslední lednové sobotě v sedlické hospodě.

Vlastní nápad vznikl – jak už to v podobných případech bývá – u piva. Jen tak, nenápadně, mezi řečí vzklíčila v hlavách dvou skautů a kamarádů z údolí Želivky, Martina Sýkory - Kinga a Petra Moravce - Bejbyho, myšlenka uspořádat na protějším břehu řeky Želivky ve vřesnické hospůdce okurkiádu, tedy soutěž pro místní i pro chataře o nejlepší sterilované okurky. Protože soutěž měla být tak trochu „trucpodnik“ ve vztahu ke Zlaté Zelimě a nebylo jasné, jak bude přijata, dostala hned na počátku dvojsmyslný název Vřesnická nakládačka – pro všechny případy.

Od myšlenky někdy nebývá k činům daleko. Když se oba kamarádi se svým nápadem obrátili na Oldu Jonáše, vřesnického hasiče a humpoleckého skauta, s tím, že ve Vřesnické hospůdce, kterou provozují členové SDH Vřesník, zkusmo uskuteční první ročník okurkiády, netušil žádný z nich, jak dlouhou a úspěšnou tradici tím zakládají. Důkazem budiž, že se k hodnocení každoročně schází více než 20 vzorků okurek, jejichž kvalita se postupem času neustále zvyšuje a vyrovnává.

Postupem času se ustálila některá nepsaná pravidla: Vřesnická nakládačka se obvykle koná o posledním říjnovém víkendu. Od zájemců o účast v soutěži jsou na počátku večera vybrány „soutěžní vzorky“ – po jedné sklenici sterilovaných okurek. Vzorky jsou zapsány do startovní listiny, následně náhodně a tajně očíslovány. Rozkrájené okurky jsou na talířích označených číslem vzorku předloženy k ochutnání porotě. V současnosti jsou členy poroty všichni přítomní, neboť každý obdrží hlasovací lístek, na který po důkladném posouzení všech vzorků napíše číslo „svého“ vítěze, a vhodí je do klobouku. Nakonec jsou hlasy sečteny, podle čísla vzorku vepsány

do startovní listiny a je stanoveno pořadí; případná rovnost hlasů se obvykle řeší druhým kolem hlasování nebo losem. Prvních pět míst bývá oceněno diplomem a pro první tři místa je navíc tradičně připraven i pohár v podobě keramického soudku na okurky s uvedením názvu soutěže, ročníku a dosaženého umístění.

Pro první ročníky Vřesnické nakládačky vyráběl poháry keramický závod rodiny Helštýnovy z Řetechova u Luhačovic, v pozdějších letech se jejich tvorby ujal hudebník a všestranný výtvarník Karel Dvořák, chatař od Malé přehrady. Z pohárů se postupem času staly prestižní trofeje, které jsou svými výherci pečlivě opatrovány a stavěny na odív.

Vřesnická nakládačka od samého počátku není jen soutěží, ale i společenskou událostí, ke které neodmyslitelně patří živá country hudba v podání výtečných kapel. Organizátoři se pro každý ročník snaží oslovit někoho jiného. Ve vřesnické hospůdce se tak v rámci jednotlivých ročníků okurkiády vystřídali např. Skaláci, Veteráni, Bourbon, Nakráplé Šišky či Znamení; loni celý večer hrálo uskupení Přátelé z Mlýnku.

Hlavní hybnou silou prvních deseti ročníků soutěže byl Olda Jonáš, který se poctivě a obětavě staral o propagaci akce, technické zabezpečení a organizaci vlastního večera, o ceny i o následnou publicitu ve sdělovacích prostředcích. Počínaje jedenáctým ročníkem převzal úlohu hlavního garanta soutěže Martin Sýkora – King a jeho přátelé z údolí Želivky.

Vzhledem k tomu, že dnešní článek vychází v říjnovém Zálesí, nemůže skončit jinak než pozváním na čtrnáctý ročník Vřesnické nakládačky. Pokud se vám letos okurky obzvláště vydařily, a máte tedy medailové ambice, nebo se chcete jen dobře pobavit a zatancovat si, přijďte v **sobotu 24. října 2020** večer do vřesnické hospůdky, kde se určitě nebudete nudit!

Na závěr ještě několik zajímavostí.

- Původně očekávaná revnivost mezi sedlickou Zlatou Zelimou a Vřesnickou nakládačkou se nepotvrdila. Obě soutěže svorně žijí vedle sebe, každá na svém břehu Želivky, aniž by si navzájem jakkoliv škodily; naopak, zdá se, že se jim oběma daří oslovovat tytéž návštěvníky, kteří se rádi pochlubí svým gastronomickým umem či jen rádi prožijí příjemný večer s přáteli.
- Vytrvalým úsilím Jirky Rázka, chataře z Malé přehrady, byla na Vřesnické nakládačce několik let po sobě propagována plodina s exotickým názvem ačokča, jejíž plody lze zavařovat podobně jako okurky. Jirkův příklad vedl k ustavení mimosoutěžní sekce s názvem Pálivá nakládáná ačokča. V roce 2019 se v této sekci sešly vzorky hned od tří pěstitelů a všechny byly odměněny čestným uznáním.
- V posledních dvou ročnících bylo možno v téže sekci ochutnat i nakládáný pálivý květák, který s využitím nejružnějších odrůd chilli papriček zavařuje skaut a kamarád z údolí Želivky Tomáš Horký – Horymír.
- Na 12. ročník Vřesnické nakládačky, konaný v roce 2018, dorazila písemná zdravotní zpráva od starosty města Znojmo, které se krom vína proslavilo i znojemskými okurkami, jež se staly mezi labužníky pojmem. Úctyhodné tradici Vřesnické nakládačky byl za město Znojmo vzdán hold a současně bylo vzneseno přání, nechť tradice nakládáných okurek i soutěže o ty nejlepší z nich ve Vřesníku i Znojmě přetrvá a vzkvétá.
- Základ dnešního článku vznikl na popud a pro potřeby Petra Varlamoviče – Johnyho, který se soustavně věnuje historii trampského hnutí na Humpolecku. Je proto možné, že se o Vřesnické nakládačce dočtete i v některé z příštích Johnyho knih.

Tomáš Horký – Horymír

KULTURNÍ KALENDÁŘ

ŘÍJEN 2020 V HUMPOLCI

středa 16.9. – středa 4.11.	středa 9:00 – 11:00, 13:30 – 16:30, po předch. domluvě	Čítárna knihovny (podkrovní nad Českou spořitelnou)	Jarroko: Když jsem se modlil sám / výstava prací Jaromíra Krtka www.infohumpolec.cz
každý pátek	od 11:30; od 14:00; od 16:00	8smička – zóna pro umění	7+1: Byt sběratele / komentované prohlídky sbírkou s grafickým kabinetem (rezervace nutná) 8smicka.com
čtvrtek 1.10.	17:00	výstavní sál muzea na Dolním náměstí	Věda v muzeu: Jiří Padevět Krvavé země v Čechách - jaro a léto 1945 www.infohumpolec.cz
pátek 2.10.	20:00	Divadlo Za komínem	Koncert: Petr Malásek a Lenka Nová www.divadlozakominem.cz
sobota 3.10.	14:00	8smička – zóna pro umění	Den architektury 2020: K čemu jsou architekti? / workshop pro celou rodinu (rezervace doporučena) 8smicka.com
neděle 4.10. – pátek 30.10.	otevírací doba muzea	výstavní sál muzea na Dolním náměstí	Barevné doteky / výstava obrazů Milady Kučerové www.infohumpolec.cz
neděle 4.10. – neděle 15.11.	otevírací doba muzea	výstavní sál muzea na Dolním náměstí	Od linie k malbě / výstava obrazů Josefa Sasy (vernisáž 4.10. v 16 hodin) www.infohumpolec.cz
neděle 4.10.	16:00	Divadlo Za komínem	Divadelní představení: KNIHOMOLI / Divadlo NAVĚTVI, pro děti od 5 let www.divadlozakominem.cz
pondělí 5.10. – pátek 9.10.	otevírací doba knihovny	městská knihovna	Týden knihoven – téma regionální historie / výstava knih, tvůrčí dílny, burza knih, amnestie pro zapomnětlivé čtenáře, čtenářské soutěže apod. www.infohumpolec.cz
středa 7.10.	16:00	8smička – zóna pro umění	Sirény: Den architektury 2020 – Architekturu s architektky procházka po městě v rámci programu o veřejném prostoru 8smicka.com
čtvrtek 8.10.	18:00	Divadlo Za komínem	Přednáška: Vrozené způsoby, jak zvládat stres / přednáší MUDr. Karel Nešpor, CSc. (nutná registrace na www.nfpelhrimovsko.cz) www.divadlozakominem.cz
pátek 9.10.	18:00	8smička – zóna pro umění	Nejedna rodina: Jirousovi, Padrtovi, Ságlovi / vernisáž výstavy 8smicka.com
pátek 9.10.	19:30	divadelní scéna kina	Divadelní představení: Oskar / francouzská situační komedie v podání Divadelního souboru Jindřicha Honzla Humpolec www.infohumpolec.cz
sobota 10.10.	10:00	závodistiě Dusilov	Slavnostní otevření turistické vozíčkářské trasy www.slapytyhnevkovice.cz
pondělí 12.10.	8:00 – 11:00	dětské oddělení knihovny	Jan Amos Komenský / komiksový workshop pod vedením scénáristy Daniela Vydry (pro žáky ZŠ) www.infohumpolec.cz
středa 14.10.	9:00 – 16:00	městská knihovna	Podzimní burza rostlin www.infohumpolec.cz
čtvrtek 15.10.	17:00	8smička – zóna pro umění	Večerní škola & umění / přednáška o umění 8smicka.com
pátek 16.10.	od 8:00	Horní náměstí	Humpolecké farmářské trhy www.mesto-humpolec.cz
pátek 16.10.	19:30	divadelní scéna kina	Divadelní představení: Oskar / francouzská situační komedie v podání Divadelního souboru Jindřicha Honzla Humpolec www.infohumpolec.cz
pátek 16.10.	20:00	Divadlo Za komínem	Klavírní večer: Martin Dvořák a Le Plaisir www.divadlozakominem.cz
sobota 17.10.	16:00	výstavní sál muzea na Dolním náměstí	Den a noc v muzeu: Muzejní noc / XIV. ročník www.infohumpolec.cz
neděle 18.10.	15:00	divadelní scéna kina	Dětská hudební show: Kája a Bambuláček www.infohumpolec.cz
pondělí 19.10.	19:00	Divadlo Za komínem	Koncert: Radůza www.divadlozakominem.cz
středa 21.10.	17:30	Literární klub knihovny	Cestovatelská setkání v knihovně: Španělsko – krásná neznámá Murcie / beseda s Mgr. Terezou Kubičkovou www.infohumpolec.cz
pondělí 26.10.	19:30	divadelní scéna kina	Divadelní představení: Šťastný vyvolený / komedie pražského divadla Verze www.infohumpolec.cz
úterý 27.10.	19:00	Divadlo Za komínem	Divadelní představení: Moje malá úchylka / detektivní parodie pražského A studia Rubín www.divadlozakominem.cz
středa 28.10.	bude upřesněno	Týrsovo náměstí a divadelní scéna kina	SLAVÍME VZNIK REPUBLIKY / setkání u tatíčka Masaryka a večerní Galakoncert v režii Filharmonie G. Mahlera Jihlava a hostů www.infohumpolec.cz

Více kulturních a společenských akcí na webu www.infohumpolec.cz.

VLASTIVĚDNÝ VÝLET SPOLKU PŘÁTEL KRASOŇOVA DO HAVLÍČKOVA BRODU

V sobotu 15. srpna jsme se sešli v Krasoňově u kapličky a vydali se auty za poznáním Havlíčkova Brodu. Potkaly nás problémy s parkováním, ale vše se zdárně vyřešilo. Město je v rekonstrukci a ulice přes kamenný most na Havlíčkově náměstí voní novotou. Než přišel náš průvodce, ředitel muzea Mgr. Kamp, stačili jsme udebat snímek naší skupiny. Usadili jsme se na lavice, které jsou na náměstí, a pak se už ujal slova náš průvodce.

Havlíčkův Brod je starobylé město, které začalo vznikat na počátku 13. století. Nejprve to byla osada u brodu přes řeku Sázavu a po otevření stříbrných dolů se stala královským městem. Toto označení městu přineslo výsady. Brod leží na stezce, která se jmenuje Haberská a vede z Hor Kutných, přes Habry, Brod a Jihlavu dále na Moravu. Prvním vlastním městem byl Smil z Lichtenburka, další vlastník byl královský mincmistr Eberhard. První písemná zmínka o Brodu a uspořádání městské správy je z roku 1256. Velký rozkvět města trval jen několik desetiletí, protože stříbrný žila nebyla silná. V roce 1319 získává město Jindřich z Lipé. Ve druhé polovině 14. století dochází ke střídání majitelů, nejprve císař Karel IV., Boček z Poděbrad, Vítek z Landštejna, a nakonec Čeněk z Vartenberka.

V roce 1422 bylo město, v té době (od r. 1308 do r. 1945) už zvané Německý Brod, napadeno a dobyto husity a veškeré německé obyvatelstvo pobito. V roce 1436 kupuje panství Mikuláš Trčka z Lipy a ve vlastnictví tohoto rodu bylo město až do roku 1561. Později jsou majitelé města pánové z Thurnu. V 16. století dochází k dalšímu rozkvětu města. Město zesílilo ohrazení, obyvatelé města v r. 1565 získali práva a svobodu královského města. Rozvoj Německého Brodu byl zastaven třicetiletou válkou. Město bylo obsazeno vojsky obou stran a vydrancováno Švédy. Zkázu dovršila morová rána v letech 1624 a 1649 a na snížení počtu obyvatel se podepsal také patent vydaný císařem Ferdinandem II., který prikazoval nekatolickému obyvatelstvu přestup na katolickou víru. Tyto události zapříčinily, že po válce bylo v Německém Brodě 200 prázdných domů. V pozdější době se město vzpamatovává a stává se významným střediskem barokní kultury a vzdělanosti. Vyrostly zde nové kostely a v roce 1674 zde vznikl klášter bosých augustiniánů a v roce 1735 bylo zde založeno první latinské gymnázium v tehdejším Časlavském kraji.

Náš průvodce nás také seznamoval s důležitými stavbami, které se nacházejí na náměstí, jako je

Stará radnice, ve které je prozatím krajská knihovna a v patře sál, který je používán pro různé kulturní příležitosti. Návštěvníky upoutají hodiny a kostra, která připomíná člověku jeho smrtelnost, jak bylo v barokní době obvyklé. V sousedství stojí Nová radnice, která vyhlíží zdobněji než ta stará. Dozvěděli jsme se, že druhé paralelní náměstí – Smetanovo – bylo vlastně v minulosti tržiště pro prodej zvířat. Jedním z významných domů je také Havlíčkův dům, ve kterém je expozice bytu novináře a politika Karla Havlíčka Borovského s upomínkovými předměty na něj a jeho dceru. Byli jsme také upozorněni na několik domů, které se vymykají staré architektuře a škodí celkovému vzhledu. Obdivovali jsme morový sloup a kašnu, která byla kdysi zdrojem pitné vody. Pak jsme přešli Horní ulicí ke Skautskému klubu, kde končilo kdysi středověké město. Prošli jsme Kozí uličkou k bývalé baště, která je součástí ještě zachovalých hradeb města a dále jsme se přesunuli do parku za hlavním náměstím a z dálky si prohlédli sochu K. H. Borovského, která je dominantou parku stejného jména. Zde jsme také viděli zachovalé zbytky hradeb u bývalé obchodní akademie, kterou také navštěvovali někteří studenti z Krasoňova. Za druhé světové války zde došlo k náhodnému shození několika bomb, které zabily žáky, kteří vezli do školy sběr papíru.

Odtud nás dělilo jen pár kroků od kostela Nanebevzetí Panny Marie z konce 13. století, kde se část naší výpravy vydala na věž kostela a část si zašla na zmrzlinu. V druhém patře věže jsme našli tři zvony. Z nich nejstarší byl zvon Vilém ze začátku 14. stol. Další byly Barbora, ulitá těsně před husitskými válkami, a nejmladší zvon Václav z r. 1542. Ve třetím patře byl hodinový stroj. Jeho zajímavostí je, že má dva ciferníky, z nichž jeden je dělen na klasických 12 hodin a druhý na 24 hodin. A pak jsme se sešli při prohlídce muzea, kde je aktuálně expozice, jak se žilo v minulosti, zavzpomínali jsme si na některé věci, které již nejsou součástí našich domácností, jako například máselnice, valchy, kroje a další vybavení vesnických chlapů. Ve sklepě je pro děti zajímavě vytvořená kvízová výstava egyptské hrobky, kde se ocitnete přímo ve vnitřním prostoru starověké pyramidy.

Budeme se těšit na druhé setkání s panem Mgr. Kampem, které bude věnováno kostelům a školství v Havlíčkově Brodě. Děkujeme za finanční podporu od města Humpolec.

O. Štěpán

PROGRAM SPOLKU PŘÁTEL KRASOŇOVA – ŘÍJEN 2020

Spolek přátel Krasoňova vás srdečně zve v říjnu 2020 na tuto akci:

V sobotu 17. 10. se sejdeme v **15 hodin** u kapličky a půjdeme k bustě krasoňovského rodáka ak. sochaře Miloše Zeta, kde proběhne její odhalení. Podrobný program bude na pozvánce upřesněn. Naše obvyklá pondělní setkání v knihovně do odvolání rušíme.

Upozornění: Sledujte informační skříňky o případných změnách. Změnu programu si vyhrazujeme.

SENIORI MAJÍ DŮVOD K OSLAVĚ

Humpolečtí senioři v měsíci říjnu mají důvod k dvojnásobné oslavě, a to 1. října, kdy se slaví svátek všech seniorů a dne 23. října, kdy uplyne 30 let od doby, kdy v Humpolci vznikl Svaz důchodců. Jeho zakladatelkou byla paní Dagmar Andrášková, která spolu s dalšími členy ustavujícího výboru dala podnět k činnosti tohoto spolku. Prvním předsedou byl zvolen Ing. Jiří Vácha, kterého v roce 1991 nahradil Stanislav Štědrý a místopředsedkyní byla paní Dagmar Andrášková. Organizace se postupně díky své práci rozrůstala o nové členy. Od té doby se ve výboru vystřídala celá řada dobrovolníků, kteří ochotně připravovali programy pro své členy. Uskutečnilo se nespočet setkání při hudbě i tanci, jednodenních i vícedenních výletů, týdenních pobytů jak po naší vlasti, tak v zahraničí. Pořádaly se odborné přednášky, besedy se zajímavými lidmi, výstavy prací seniorů, které měly velký ohlas, jezdilo a stále se jezdí do divadel jak v Praze, tak i v Brně. Vše je zdokumentováno v kronikách, které jsou pravidelně doplňovány. Akce jsou zachyceny na fotografiích, ale především je mají senioři uchovány ve svých vzpomínkách. Za těch 30 let se na akcích vystřídala celá řada humpoleckých i přespolních seniorů a i v současné době jsou programy stále navštěvovány. Oblíbené jsou

Taneční skupina při seniorech Prima ženský.

mezi seniory odpolední „čaje“ i významnější setkání třikrát do roka, kde si rádi zatančí i zazpívají za doprovodu Senior bandu i harmonikářů. Výbor spolupracuje s gymnáziem, které připravuje zajímavé přednášky. Od roku 2015 bylo každoročně pořádáno ve spolupráci s TJ Jiskra Humpolec Sportovní odpoledne pro seniory, kde nešlo ani tak o výkony, ale o setkání lidí při sportovní aktivitě. V roce 2019 byl získán pro Humpolec titul Babička roku 2019 Kraje Vysočina a následně účast na celostátní soutěži v Olomouci. V letošním roce začalo kino promítat filmy pro seniory v dopoledních hodinách za snížené vstupné. V současné době, kdy se spolek jmenuje Senioři ČR a má na 400 členů, se stará desetičlenný kolektiv výboru pod dlouholetým vedením předsedkyně Jaroslavy Šenkýřové. Několik členů výboru za svou dobrovolnou a dlouholetou práci pro své vrstevníky obdrželo v Jihlavě uznání Zlatý senior, což je jediné ocenění této práce. Výbor spolupracuje s vedením města Humpolce a děkuje za poskytnutou dotaci na činnost organizace. O činnosti se mohli čtenáři dočíst jak v celostátním měsíčníku Doby seniorů, Pelhřimovském deníku, Jihlavských listech, Zálesí, Radničních listech, tak i na našich stránkách www.sdrhumpolec.cz. Letošní rok je tak trochu výjimečný, od března se musely plánované akce zrušit kvůli koronaviru, protože jsme ohrožená skupina lidí. Lidem setkávání již chybělo, proto obdrželi v září program do konce letošního roku, zda se však tyto plánované akce uskuteční, nevíme, aktuální informace budou zveřejněny ve skřínkách i na internetových stránkách. Všem seniorům k svátku i k 30. výročí založení organizace přejeme hodně moc zdraví, štěstí, pohody, životního optimismu i radostných setkávání s přáteli vrstevníky.

za výbor Jana Reichertová

**Uměleckoprůmyslová
Akademie Světlá
nad Sázavou**

Vás zve na

**DEN
OTEVŘENÝCH
ATELIÉRŮ**

3. října 2020 od 8.00 do 16.00

DO KINA

FILMOVÝ TIP: BÁBOVKY

Film **Bábovky** natočený podle knižního bestselleru spisovatelky Radky Třeštíkové vypráví o tom, že všichni jsme propojeni a díky tomu i malé věci dokážou někdy otřást světem.

Příběhy hrdinů **Bábovek** nám ukáží, že některá setkání dokáží navěky změnit život. Všichni jsme totiž propojeni. Vztahy, prací, náhodami, nenávisť nebo láskou. Jsme součástí té nejsložitější sítě, která je utkána z emocí, mezi nimiž nechybí humor, ironie, bolest, napětí a pochopitelně i láska a vášně. Radka Třeštíková: „Já myslím, že **Bábovky** jsou pro všechny, jsou přeci o životě. A diváci se můžou těšit především na emoce. Od smíchu, až po pláč. Přesně tak s tím pracuju v knihách a věřím, že to Rudolf přenesl i na filmové plátno.“

ŘÍJEN 2020

sobota 3.10. neděle 4.10.	20:00 19:00	BÁBOVKY Film Bábovky natočený podle knižního bestselleru spisovatelky Radky Třeštíkové vypráví o tom, že všichni jsme propojeni a díky tomu i malé věci dokážou někdy otřást světem. 2D komedie ČR • režie Rudolf Havlík • 100 min, CinemArt	12 vstupné 120 Kč
úterý 6.10. středa 7.10.	20:00 20:00	ŠARLATÁN Strhující životopisné drama inspirované skutečným příběhem výjimečného muže obdařeného léčebnými schopnostmi. 2D drama/životopisný ČR • režie Agnieszka Holland • 120 min, CinemArt	12 vstupné 120 Kč
čtvrtek 8.10.	20:00	KDO SI MYSLÍŠ, ŽE JSEM Padesátiletá Claire si vytvoří na sociálních sítích falešný profil krásky se jménem Clara. 2D drama Francie/Belgie • titulky • režie Safy Nebbou • 100 min, Film Europe	12 vstupné 110 Kč
sobota 10.10. neděle 11.10.	19:00 19:00	LÉTO PATŘÍ REBELŮM Jonáš se svým dědou Bernardem vždycky prožil ty nejlepší prázdniny. 2D dobrodružný Slovensko • český dabing/slovensky • režie Martina Saková • 90 min, CinemArt	pro rodiče i jejich děti vstupné 120 Kč
úterý 13.10. středa 14.10.	20:00 20:00	SMEČKA Holky, právo silnějšího a hokej. V partě dnešních teenagerů se žije podle zákonů vlčí smečky. 2D drama ČR • režie Tomáš Polenský • 90 min, Bontonfilm	12 vstupné 120 Kč
čtvrtek 15.10. sobota 17.10. neděle 18.10.	20:00 20:00 19:00	KAREL Ojedinělý pohled do soukromí a do duše Karla Gotta. režie Olga Malířová Spátová • 127 min, Bontonfilm	2D dokument ČR vstupné 130 Kč
úterý 20.10.	9:30	VLASTNÍCI Vlastníkům patří byty v jednom postarším činžovním domě a právě mají společnou schůzi... 2D komedie/drama ČR/Slovensko • režie Jiří Havelka • 100 min, CinemArt	promítání pro seniory vstupné 60 Kč
úterý 20.10.	20:00	KRÁLOVÉ VIDEO Dokument, který vás vezme zpět do časů, kdy našim videím vládly rychlodabingy, filmy se nakupovaly na černých burzách a hromadně se pořádaly domácí videoprojekce. 2D dokument ČR/Slovensko • režie Lukáš Bulava • 80 min, Film Europe	12 vstupné 110 Kč
středa 21.10. čtvrtek 22.10.	20:00 20:00	ŽÁBY BEZ JAZYKA Film rozehrává nebezpečné vztahové hry, které probíhají v jedné rodině, v průběhu jednoho dne. 2D drama ČR/Slovensko • režie Mira Fornay • 110 min, CinemArt	+ vstupné 120 Kč
sobota 24.10. neděle 25.10.	19:00 19:00	PINOCCHIO Oživlá loutka Pinocchio není zrovna nejvzornější klučina a nechá se lehce svest k rošťárnám, díky nimž prožívá nespočet napínavých dobrodružství. 2D dobrodružný/rodinný • Itálie/GB/Francie • český dabing • režie Matteo Garrone • 125 min, Bohemia M.P.	pro děti vstupné 120 Kč
úterý 27.10.	20:00	LÉTO 85 Pobřeží Francie, léto 1985. Šestnáctiletý Alexis potkává staršího charismatického Davida. 2D drama Francie • titulky • režie François Ozon • 100 min, Aerofilms	+ FK – FILMOVÝ KLUB vstupné 100 Kč/ FK 80 Kč
čtvrtek 29.10.	20:00	MILES DAVIS: BIRTH OF THE COOL Vizionář, inovátor a tvůrce, který se vzeprl kategorizaci a byl ztělesněním pojmu cool jazz. 2D dokument/hudební USA • titulky • režie Stanley Nelson • 110 min, Pannonia Ent	12 vstupné 120 Kč
sobota 31.10. neděle 1.11.	17:00 15:00	ČERVENÝ STŘEVÍČEK A 7 STATEČNÝCH Baculka Sněhurka najde pár kouzelných červených střevíčků, které ji promění na hubeňoučku krasotinku. 2D animovaný Jižní Korea • český dabing • režie Sung-ho Hong • 80 min, Bohemia M.P.	pro děti vstupné 110 Kč
sobota 31.10. neděle 1.11.	20:00 19:00	BÁBOVKY Film Bábovky natočený podle knižního bestselleru spisovatelky Radky Třeštíkové vypráví o tom, že všichni jsme propojeni a díky tomu i malé věci dokážou někdy otřást světem. 2D komedie ČR • režie Rudolf Havlík • 100 min, CinemArt	12 vstupné 120 Kč

PROJEKT PŘEDPROJEKT 60 minut před každým filmovým představením. • REZERVAČE vstupenek na následující filmové dny, tel.: 565532067 – pokladna kina. • ON-LINE REZERVAČE www.infohumpole.cz • FILM OZNÁČENÍ: + do 15 let nepřístupný, 12 do 12 let nevhodné. • FILM V DIGITÁLNÍ PODOBĚ: ve vysokém rozlišení DOLBY DIGITAL SURROUND 7.1 a 5.1 podpořeny BAFLE WALL pro dokonalý efekt. • 3D BRILY za 20 Kč zakoupíte v pokladně kina. • TĚŠME SE NA VAŠI NOVOSTĚVIL Váš kina.

VLOUPÁNÍ DO OBJEKTŮ NEPODCEŇUJTE ZABEZPEČENÍ SVÝCH NEMOVITOSTÍ

Od začátku letošního roku do konce srpna evidují policisté v Kraji Vysočina celkem 218 případů krádeží vloupáním do rodinných domů, víkendových chat a ostatních objektů. Pachatelé při nich způsobili majitelům nemovitostí odcizením věcí a poškozením objektů škodu převyšující šest a půl milionu korun.

Pachatelé se do objektů nejčastěji vloupávají především přes zabezpečená okna a dveře, a to za užití násilí. Nejčastějším cílem bývá zahradní nářadí, motorové pily, elektronika, kuchyňské nádobí, rybářské potřeby, starožitnosti, oblečení, potraviny a alkoholické nápoje. Pachatel ale může odcizit prakticky vše, co může zpeněžit.

Dopadení pachatele je ale v těchto případech velice obtížné, protože majitelé napadených objektů, především pak rekreačních chat a chalup, často krádež zjistí až po delší době. Vlivem časové prodlevy totiž dochází k poškození nebo zničení některých stop, což policistům znesnadňuje jejich práci. Velmi nepříznivým vlivem je také to, že se v chatových nebo obdobných lokalitách pohybuje menší množství osob,

kteří by se mohly stát svědky protiprávního jednání a poskytnout tak policistům důležité informace.

Majitelům všech nemovitostí proto doporučujeme, aby v jakýchkoliv objektech, a to především v době své nepřítomnosti, nenechávali žádné cenné věci. Je vhodné objekt zabezpečit elektronickým zabezpečením nebo mechanickými zábrannými prostředky jako jsou například bezpečnostní zámky, mříže, uzamykatelné okenice apod. Objekty je také vhodné v nepravidelných intervalech navštěvovat a všimnout si pohybu podezřelých osob a vozidel.

Pokud už ale k vloupání přece jen dojde, je pro kriminalisty velice důležité, aby majitelé nevstupovali dovnitř a tuto věc neprodleně oznámili policii, která již provede prvotní úkony k zajištění stop a potřebných důkazů.

Policisté na Vysočině také provádějí nepravidelné preventivní kontroly objektů, a to především v chatových a rekreačních oblastech. V zimních měsících jsou tyto kontroly častější a intenzivnější, přičemž se na ně zaměřují i policejní psovodi.

Statistická tabulka vloupání v Kraji Vysočina za období 1. 1. 2020 – 31. 8. 2020

	Počet vloupání	Objasněno	Škoda (Kč)
ÚO Jihlava	43	14	1 919 510
ÚO Třebíč	19	17	368 857
ÚO Žďár n/Sáz.	40	12	2 172 090
ÚO Havlíčkův Brod	74	24	1 339 990
ÚO Pelhřimov	42	18	956 502
Kraj celkem	218	85	6 756 949

*nprap. Bc. David Linhart,
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina*

ZIMNÍ STADION V HUMPOLCI MÁ ZA SEBOU JEDNU Z NEJROZSÁHLEJŠÍCH REKONSTRUKCÍ VE SVÉ HISTORII

- výměna zastaralé čpavkové technologie za moderní ekologická chladiva
- nová strojovna, nová ledová plocha
- nová vzduchotechnika
- nová sněžná jáma
- nové mantinely, nová střídačka i trestná lavice, zastřešení boxu pro časoměřiče
- rekonstrukce trvala od března do srpna 2020
- za přispění dotace a rozpočtu města Humpolce s využitím výhodného úroku
- slavnostní otevření 28. srpna 2020

Odpolední slavnostní stříhání pásky za účasti obou humpoleckých místostarostů Vlastimila Bruknera a Aleny Kukrechtové i Jiřího Hynka jakožto správce humpoleckých sportovišť.

Srdce zimního stadionu – nová strojovna.

Lední hokej má v Humpolci tradici a své nezastupitelné místo.

HUMPOLEČTÍ FOTBALISTÉ HRAJÍ NA NOVÉ UMĚLÉ TRÁVĚ

- nový povrch hřiště s umělou trávou – výměna svrchní vrstvy podloží, vsazení nové gumové podložky a položení nového povrchu umělého trávníku
- výměna branek a střídaček
- instalace zavlažování umělé trávy
- atestace pro třetí nejvyšší soutěže České fotbalové ligy nebo Moravskoslezské fotbalové ligy
- za přispění dotace a rozpočtu města Humpolce
- slavnostně otevřeno 6. září 2020

A.F.C. Humpolec.

STOLNÍ TENIS

Vážení čtenáři Zálesí, opět Vám prostřednictvím tohoto měsíčníku napíši několik informací z našeho oddílu stolního tenisu při TJ Jiskra Humpolec. V minulém čísle jsem Vám slíbil výsledky našich dvou družstev v Českém poháru. Účastníci této soutěže ji vesměs berou jako přípravu před sezónou, která začíná 3. října 2020 podzimní částí. Jen předešlu, že oba naši zástupci v Kraji Vysočina začínají v domácím prostředí dvojzápasy v časech 10:00 a 15:00 (A tým) a 11:00 a 15:00 (B tým). Z kapacitních důvodů se v naší sokolovně bude hrát na obou polovinách, které budou odděleny závěsem, aby se aktéři zápasů vzájemně nerušili. Ještě zmíním hostující týmy: pro A tým jsou to Lhotky A a Náměšť nad Oslavou A a pro B tým je to Pacov A a Chmelná B. Tým A hraje v Krajském přeboru I. třídy a B tým o soutěž níže, tedy v KP II. tř. Ve 3. a 4. kole poté hrají oba naše celky na půdě soupeřů.

Nyní bych se tedy rád zmínil o avizovaných výsledcích Českého poháru do 6. kola. Humpolec

A má 4 výhry a 2 porážky, zatímco Humpolec B 1 výhru a 5 proher. Celá soutěž se hraje odlišným systémem než mistrovské soutěže, každý tým nastupuje pouze ve třech hráčích a hraje se na součet 10 bodů s jednou čtyřhrou, může tedy nastat i nerozhodný výsledek 5:5. Áčko vede Lubomír Váňa a v Běčku je vedoucím Marek Roh, nejúspěšnějším hráčem v A je Aleš Krčil, zatímco v B je to Jaroslav Hájek. Náš oddíl se rozhodl zakoupit 6 kusů nových stolů, které budou poprvé v historii oddílu v modré barvě s černými sítkami. Tyto stoly byly vybrány a schváleny na pravidelné schůzi výkonného výboru našeho oddílu, jedná se o stoly Andro Magnum SC se silou desky 25 mm.

V dalším čísle Zálesí Vám již budu schopen sdělit výsledky 1. a 2. kola krajských soutěží včetně výsledků našich dalších 8 týmů v okresních soutěžích. Tímto se s Vámi, milí čtenáři, loučím a opět se ozvu v příštím vydání.

Josef Pouliček

NÁRODNÍ HÁZENÁ

V neděli 13. září dopoledne odehráli muži A další utkání druhé ligy, když na domácím hřišti přivítali Ostopovice. Před utkáním zástupce jihomoravské oblastní soutěžní komise Svazu národní házené Jan Musil předal humpoleckému trenérovi mládeže Stanislavu Vošickému čestný titul Zasloužilý trenér Svazu národní házené a rozhodčímu utkání Aleši Václavikovi čestný titul Zasloužilý rozhodčí Svazu národní házené.

Neděle 13. září 2020

2 liga mužů – 3. kolo:

TJ Jiskra Humpolec – Sokol Ostopovice
17 : 16 (10 : 8)

Branky Jiskry:

Brož – 6, Krejčí Mikuláš – 5, Zezula – 3, Čmok Petr – 3

Šestava Jiskry:

Čmok František – Koumar – Morava, Herman, Šidlák Martin, Toman – Brož, Krejčí Mikuláš, Zezula, Čmok Petr

Rozhodčí: Václavik Aleš, 100 diváků

V úvodu utkání byl k nezastavení útočník Jiskry Mikuláš Krejčí, který v úvodní desetimínutovce zaznamenal pět branek a na světelné tabuli v té době svítil stav 6 : 2. V dalším průběhu první části hry se utkání začalo vyrovnávat, což se do poločasu projevilo i na výši skóre. Po přestávce Humpolec postupně získaný náskok dokázal navyšovat a deset minut před koncem vedli domácí rozdílem čtyř branek. Hosté to však nezabalili a tři minuty před koncem bylo vyrovnáno. Rozhodující branku však dvě minuty před závěrečným hvizdem vstřelil domácí Michal Brož, což nakonec znamenalo, že oba body zůstaly v Humpolci.

Další výsledky:

2. kolo:

TJ Sokol Osek nad Bečvou – KNH Moravská Slavia Brno 13 : 18 (6 : 9)
Sokol Dobruška – Draken Brno 15 : 19 (6 : 10)

3. kolo:

Sokol Dobruška – KNH Moravská Slavia Brno 19 : 10 (8 : 5)
TJ Sokol Osek nad Bečvou – Draken Brno 20 : 20 (15 : 13)
SSK Vítkovice – 1. NH BRNO 24 : 10 (12 : 7)
TJ Pustějov – SK NH Veselí nad Moravou 14 : 11 (4 : 5)

Další kolo se hrálo:

Neděle 20. září 2020

4. kolo:

Draken Brno – TJ Jiskra Humpolec
Sokol Ostopovice – KNH Moravská Slavia Brno
TJ Pustějov – SSK Vítkovice
SK NH Veselí nad Moravou – Sokol Dobruška
1. NH BRNO – TJ Sokol Osek nad Bečvou

Další program na stadionu národní házené „V podhradí“ (v Humpolci v ulici Jindráckové):

sobota 10. října 2020

16:00 hodin TJ Jiskra Humpolec – TJ Pustějov

neděle 11. října 2020

9:00 h TJ Jiskra Humpolec „A“ – TJ Miroslav oblastní přebor starších žáků

10:30 h TJ Jiskra Humpolec – SSK Vítkovice
2. liga mužů

11:45 h TJ Jiskra Humpolec – TJ Miroslav oblastní přebor dorostenek

13:00 h TJ Jiskra Humpolec „B“ – TJ Miroslav oblastní přebor starších žáků

14:15 h TJ Jiskra Humpolec – TJ Miroslav
oblastní přebor žen

sobota 24. října 2020

16:00 h TJ Jiskra Humpolec – 1. NH BRNO
2. liga mužů

Další informace najdete na oficiálních stránkách oddílů národní házené TJ Jiskra Humpolec
<http://jiskrahumpolec.hys.cz>

S pozdravem Sportu zdar Stanislav Vošický

Tabulka po odehraném 3. kole:

1.	SSK Vítkovice	2	2	0	0	43:26	4
2.	Sokol Dobruška	3	2	0	1	59:46	4
3.	TJ Pustějov	2	2	0	0	31:23	4
4.	Draken Brno	3	1	1	1	51:52	3
5.	TJ Jiskra Humpolec	2	1	0	1	34:41	2
6.	SK NH Veselí nad Mor.	2	1	0	1	25:25	2
7.	KNH Mor. Slavia Brno	3	1	0	2	44:51	2
8.	Sokol Ostopovice	2	1	0	1	42:35	2
9.	TJ Sokol Osek nad Bečvou	3	0	1	2	51:64	1
10.	1. NH BRNO	2	0	0	2	21:38	0

VZPOMÍNKA

„Bez slůvka rozloučení odešlo naše potěšení, zhasly oči plné lásky naší drahé maminky, nezhasnou však nikdy na ní v srdcích naše vzpomínky. Zůstává vzpomínka, vždyť odešla naše maminka.“

Dne 6. října 2020 uplyne 25 let, kdy nás náhle opustila ve věku 54 let naše milovaná paní Jiřina KRČILOVÁ z Krasoňova. Kdo jste ji znali a měli rádi, vzpomeňte s námi.

Jménem rodiny manžel, dcery, zeťové, vnoučata.

VZPOMÍNKA

„Lidé jako ty by neměli umírat.“

Dne 23. října vzpomeneme čtvrté smutné výročí, kdy nás navždy opustil milovaný manžel, tatínek a dědeček pan Josef VANKÁT z Rozkoše.

S láskou stále vzpomínají manželka s rodinou.

ÚMRTÍ

Marie Žatečková z Humpolce	*2. 2. 1934	† 20. 8. 2020
Josef Kotlík z Rozkoše	*23. 6. 1936	† 22. 8. 2020
Milan Hodač z Hadiny	*30. 11. 1936	† 23. 8. 2020
Ladislav Baloun z Humpolce	*20. 5. 1928	† 24. 8. 2020
Alena Nováková z Humpolce	*29. 5. 1949	† 27. 8. 2020
Zdeněk Navrátil z Lhotic	*14. 1. 1938	† 30. 8. 2020
Jiří Vlastník z Humpolce	*27. 3. 1946	† 31. 8. 2020
Jiřina Farková z Humpolce	*17. 3. 1943	† 31. 8. 2020
František Jiřík z Vojslavic	*19. 9. 1955	† 2. 9. 2020
František Stejskal z Řečice	*10. 10. 1936	† 10. 9. 2020
Blažena Satrapová z Humpolce	*20. 9. 1929	† 10. 9. 2020
Eliška Štěpánková z Humpolce	*17. 5. 1943	† 12. 9. 2020
Václav Med z Humpolce	*22. 11. 1941	† 12. 9. 2020
Jiřina Boumová z Podivic	*1. 12. 1930	† 12. 9. 2020
Růžena Medová z Humpolce	*31. 8. 1934	† 15. 9. 2020

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

NOVÁ ŠKODA FABIA a OCTAVIA
nyní s cenovou výhodou 80.000,- Kč

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Humpolec, tel.: 565 502 411
Pelhřimov, tel.: 565 333 671
Havlíčkův Brod, tel.: 569 408 011
prodej@auto-racek.cz

AUTO RACEK®
www.auto-racek.cz